

“1567 sayılı Kanun'un 3. maddesinin ikinci fıkrasında, kıymetli madenler ve kıymetli taşlarla bunlardan mamul veya bunları muhtevi her nevi eşya ve kıymetlerin izinsiz olarak yurttan çıkarılması veya yurda sokulması hâlinde; eşya ve kıymetlerin rayiç bedeli kadar, teşebbüs hâlinde bu bedelin yarısı kadar idari para cezası uygulanacağı öngörülmüştür. Bu hâliyle 1567 sayılı Kanun'un 3. maddesinin ikinci fıkrasında yer alan kuralın kabahatin ağırlığı, failin durumu ya da somut olayın niteliğine göre bir değerlendirme yapılmasına imkân sağlayacak nitelikte olmadığı, hâkime takdir yetkisi tanımadığı, idareye ve derece mahkemelerine somut olayın özelliklerini gözönünde tutmasını temin edecek bir esneklik sağlamadığı görülmektedir.

Anılan kural, mahkemelere somut olayın şartlarına göre yargısal denetim yapma imkânı tanımadığı gibi öngörülen meşru amaca ulaşmada kullanılan aracın ilgililer bakımından katlanılabilir nitelikte olup olmadığını değerlendirme, müdahalenin ağırlığı ile gerçekleşen netice arasında bir orantısızlık bulunup bulunmadığını ve ulaşılan sonucun adil olup olmadığını belirlemeye izin vermemektedir.

1567 sayılı Kanun'un 3. maddesinin ikinci fıkrasında yer alan kural karşısında yargı mercilerinin kabahati işleyen kişinin kusur derecesi, beyan edilen paranın kaynağı ve kuralla korunmak istenen meşru amacın ne ölçüde zarar gördüğü hususları yönünden değerlendirme yapmalarının mümkün olmadığı, başka bir anlatımla anılan kural uyarınca yargı mercilerinin işlenen kabahatin ağırlığını değerlendirme ve buna göre kabahati işleyen kişi yönünden şahsileştirme olanağına sahip olmadıkları anlaşılmaktadır.

Kabahati işleyen kişiler yönünden şahsileştirme olanağı vermeyen kural, kusur derecesi, paranın kaynağı, korunmak istenen meşru amacın ne ölçüde zarar gördüğü gibi unsurları incelemeye imkân vermediğinden olayın şartlarına göre müdahaleyi ölçülü kılabilen farklı sonuçlara ulaşılmasını da engellemektedir.

Hakimliğimizce görülen olayda söz konusu altının herhangi bir suça konu olduğuna ve kaynağının belirsizliğine ilişkin bir veri bulunmadığı, idari yaptırıma konu kabahatin koruduğu hukuki menfaatin ülkeye altın giriş çıkışını takip etmekten ibaret olduğu görülmüştür. Buna rağmen kanun hükmü sabit bir oran öngördüğü için muterize el konulan altının yüzde 50'si oranında para cezası verilmiştir. Dolayısıyla bildirim şartına uymadan yurt dışına altın çıkarması nedeniyle muterize idari para cezası verilmesi şeklindeki mülkiyet hakkına yapılan müdahale söz konusu kamu yararı amacı karşısında şahsi olarak aşırı bir külfete yol açmaktadır. Bu sebeplerle müdahale ile korunmak istenen meşru amaç ve kişinin mülkiyet hakkı arasında olması gereken adil denge muteriz aleyhine bozulmakla 1567 sayılı Kanun 3/2 maddesi Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkına aykırılık oluşturmaktadır.

Anılan hususlar hep birlikte değerlendirildiğinde ;

Hakimliğimize vaki itiraz nedeniyle yargılama konusu yapılan kabahate ilişkin yaptırımı düzenleyen 1567 sayılı Kanun 3/2 maddesinin Anayasa'nın 35. Maddesine aykırı olduğu gerekçesiyle iptaline karar verilmesi Anayasa 153/2 maddesine binaen re'sen arz ve talep olunur.”